זון אויפגאנג — 4.21.
זון אונטערגאנג — 8.41.

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

דאס אידישע וואָרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

וועטער:
ניט באשטימט

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

Vol. 21, No. 159. Winnipeg, Wed. July 8, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג מיטוואך כ״ו׳ תמוז, תרצ״א.

קאנאדער דעלעגאטן צוגעלאָזן געוואָרן

רבי י. ל. זלאָטניק שטייט צו צו די רעוויזיאָניסטן

ווייצמאן פארטיידיקט זיין פּאָליטיק און פאָדערט צו פארהיטן ענגלאנדס פריינטשאפט

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

באזעל, יולי 7 (איטא). — דאָך דר. ח. וייצמאנס רעדע איז אויסגעבראכן א שטורמיקע דיסקוסיע, און דעלעגאטן האבן זיך געריכט צו גנטספערן. די דעבאטע האט זיך אבער איבערגעריכן נאכדעם ווי דר. ארלאזאראו האט אין נאמען פון דער ארבעטער פראקציע פארגעשלאגן, אז די פאדערונג וועגן א באלדיקער דעבאטע איבער דר. וייצמאנס דעקלאראציע זאל "געסייבלט" ווערן, און דער ענין זאל איבערגעגעבן ווערן צו דער פאליטישער קאמיסיע יצחק גרינבוים איז באשטאנען אויף א באלדיקער דיסקוסיע. אבער דר. ארלאזאר ראנום פארשלאג איז אנגענומען געוואָרן מיט 107 שסימען צו 97.

ווייצמאנס רעדע ווערט ניט דע־באטירט אויף פארשלאג פון ארבעטער גרופּע

(ספּעציעל פאר ד. א. וו. דורך "איטא")

באזעל, יולי 7 (איטא). — נאָך דר. ח. וייצמאנס רעדע איז אויסגעבראכן א שטורמיקע דיסקוסיע, און דעלעגאטן האבן זיך געריכט צו גנטספערן. די דעבאטע האט זיך אבער איבערגעריכן נאכדעם ווי דר. ארלאזאראו האט אין נאמען פון דער ארבעטער פראקציע פארגעשלאגן, אז די פאדערונג וועגן א באלדיקער דעבאטע איבער דר. וייצמאנס דעקלאראציע זאל "געסייבלט" ווערן, אין דער ענין זאל איבערגעגעבן ווערן צו דער פאליטישער קאמיסיע יצחק גרינבוים איז באשטאנען אויף א באלדיקער דיסקוסיע, אבער דר. ארלאזאר ראנום פארשלאג איז אנגענומען געוואָרן מיט 107 שסימען צו 97.

באזעל, יולי 7 (איטא). — כאטש גרויס בריטאניע האט שטארק רעדוצירט איר הבטחה צום אידישן פאלק אין דער באלפור דעקלאראציע און האט אזוי געמאכט צו קליינערלעך א גרויסן אקט פון שטאטסמאנ־שאפט, און זי האט פארשווענדעט די פריינטשאפט פון די ארדן, — דאָך טאָרן מיר גארנישט ניט טאן צו פארלירן די פריינטלאכע געפילן צווישן די אידן און ענגלאנד״.

אזוי האט דערקלערט דר. חיים וייצמאן שליסנדיק די אלגעמיינע רעבאטע מיט א רעדע, אין וועלכער ער האט פארטיידיקט זיין אדמיניסטראציע קעגן די צאלרייכע ביטער אטאקירט פון א סך רעדנער ביים קאנגרעס.

פארדאמט באזונדערס ווייזעס רעדע

דער מוסטער־מעסע זאל איז געווען אי־ן בערגעבאקט מיט דעלעגאטן און א צייג־ריקן עולם, ווען דר. וייצמאן האט געענט־פערט זיינע קריטיקער.

דר. וייצמאן האט זיך באזונדערס אפ־געשטעלט אויף דער רעדע פון רבי סטיוועז ווייז, און האט דערקלערט:

"איך טייל זיך אפ און איך פּראָטעסטיר סיי קעגן דער פארם און סיי קעגן טיילן פונ׳ם אינהאלט פון רבי ווייזעס רעדע, וועלכע איך באטראכט ווי א ערנסטן שאדן צו דער ציוניסטישער זאך״.

צו די ווארטן האבן אים באשולדיקט אין אנפירן א פּראָ־בריטישע פאליטיק, האט וייצמאן געענטפערט:

"איך האב כסדר אויסגעדריקט מיין טיפסטע אנטושונג און מיין אומצופרידנ־הייט מיט דער האלטונג פון דער בריטישער רעגירונג, און נאך מער — מיט דער פאס־לעסטינער אדמיניסטראציע.

"קיין רעגירונג קאן ניט וואר״ן זיך מיט אן טרעטן מיט די פיס אירע פייערלאכע הבטחות, ווי גרויס זי זאל ניט זיין. אדרבא, וואס גרעסער זי איז, אלץ ווייניקער קאן זי זיך עס פארגינען.

"איך פיל, אז די רעגירונג, ניט אפ־שאצנדיק די גרויסע מאראלישע קראפט וואס ליגט אינ׳ם ציוניזם, און פארגעסנ־דיק די צייט פון גרויסער נויט, האט אינ־גארירט די סענטימענטן פון א ליידנדיקן פאלק וואס האט זיך געווענדעט צו גרויס בריטאניע. האט רעדוצירט איר הבטחה און אזוי געמאכט צו קליינערלעך א גרויסן אקט פון שטאטסמאנשאפט, און זי האט פאר־שווענדעט די פריינטשאפט און סימפּאטי־עס פון א פאלק, צו וועלכע אפילו אזא מעכטיקע רעגירונג ווי זי בריטישע האט ניט נעדארפט אפשר זיין איינגאנצן גלייכ־גילטיק״.

מאקדאָנאלדס בריוו, און ניט ווייסער פּאפּיר איז וויכטיק

אויף דער קלאנג אז די ציוניסטישע עק־זעקוטיווע איז געווען פאסיוו, האט דר. ח. וייצמאן געענטפערט:

"א געפיל פון פאראנטווארטלאכקייט מאכט עס אומעמגלאך צו דיסקוטירן דא די פאליטישע ארבעט פון דער עקזעקוטיווע, און די עקזעקוטיווע קאן ניט דערלויבן מען זאל זי באשולדיקן אין אומטעטיקייט בלויז דערפאר וואס זי איז ניט פריי צו פאר־עפנטלאכן אירע טעמייקייטן״.

דער וייזמער פּאפּיר איז ניט דער הער־שנדיקער דאקומענט, האט דר. וייצמאן פארזיכערט דעם קאנגרעס, צוגעבענדיק, אז "ווען ס׳איז דא נאר א קאנסליקט צווישן דעם פאפּיר און מאקדאָנאלדס בריוו, איז אין די פראגע, און ניט דער וייזער פּאפּיר. דער וייזער פּאפּיר באהערשט בלויז אויף אזויפיל דו לאנג, אויף וויפל אז אים וואלט ניט געווען מאקדאָנאלדס בריוו״.

דר. וייצמאן האט פארענטפערט:

"איך וויל ניט זאגן, אז מאקדאָנאלדס בריוו האט אונז געגעבן אלץ וואס מיר ווילן. עס איז בלויז א שטארקער בריוו אונז איבער א וועג פאר וייטערדיקער אר־בעט.

"וואס עס איז וויכטיק איז, אז מאק־דאָנאלדס בריוו זאל דורכגעפירט ווערן אין לעבן, און אין דעם פונקט קאן איך נאך דערווייל ניט אויסדריק קיין צופרידנהייט.

"דער ווייל האט די פאלעסטינער רעגירונג ניט געטאן דא זאכן וועלכע מיר האבן גע־קאנט דערוואר־טן ווי א רעזולטאט פון דעם בריוו.

דר. וייצמאן האט אנגעצייגט, אז די עקזעקוטיווע האט ניט אנגענומען יענעם טייל פונ׳ם וויזמן פאפּיר וואס האט זיך מיט א געזעצגעבערישער קערפּערשאפט פאר פאלעסטינע.

איז ניט קעגן אידישער מערהייט אבער וויל עס ניט פאר קיין לאזונג

א היציקע דיסקוסיע ביים קאנגרעס האט אויסגעברוכן דר. וייצמאנס דערקלערונג אין אן אינטערווייו מיט דער "איטא" לעצ־טע וואך, אז ער האט נים קיין סימפּאטיע אדער פארשטענדעניש פאר דער פאדערונג פון א אידישער מערהייט אין פאלעסטינע. דער דר. ווייזמן אויס, איז די פראווינץ ניט געווען אלארמירט אויב די ווייטיקייט פון די אלארמירונג ווי זי איז ניט געווען אזא פא־דערונג בלויז אין איין זינען: אז אידן ווילן קריגן א מערהייט, כדי אויסצו־טרייבן די אראבער.

דער קאנגרעס פּרעזידיום האט צום סוף אויפגעגעבאדערט דר. וייצמאנען אר זאל דערקלערן זיין אינטערווייו, און דר. וייצ־מאן האט געמאכט די פאלגנדיקע דער־קלערונג:

"די דערקלערונג וואס איך האב געמאכט בנוגע א אידישער מערהייט איז אויף אן אומגליקלאכן אופן פארפּסולירט געוואָרן און האט פאראורזאכט מיספארשטענדעניש.

"איך האב קיינמאל ניט געזאגט און ניט געמיינט, אז וועלכע ס׳איז ציוניסטישע גרופּע האט בדעה אויסצופרייבן די אראב־בער, אדער אז די פאדערונג פון א אידי־שער מערהייט ווערט פון וועלכער ס׳איז גרופּע אויף אזא אופן פארשטאנען.

"אבער פאר׳ן פּעריאד פון די לעצטע צען יאר האבן מיר געהאט די דערפארונג, אז די דאזיקע פאדערונג ווערט מיספאר־טייטשט פון אונזערע קעגנער, גלייך ווי מיר וואלטן געווארן באהערשן די אראבער, אדער אפילו אויסטרייבן זיי. מיר, ציר ניסבן, ווייסן, אז קיינער פון אונז מיינט עס ניט, און מיר האבן מאל נאך מאל פאר־זיכערונגען וועגן דעם.

"איך האב ניט אויסגעזאגט קיין שום מיינונג וועגן דער עצם פראגע, אבער פאר־לאזנדיק זיך אויף אונזערע דערפארונגען האב איך אנגעציגט, אז די פּראָקלאמי־רונג פון דער פאדערונג פאר א אידישער מערהייט ווערט אויף אזא אופן אויסגע־טייטשט אין דער פיינטלאכער פאליטישער וועלט. און דערפאר האב איך געזאגט, אז איך בין ניט צו גונסטן פון אויסשטעלן די פאדערונג פון א אידישער מערהייט ווי אונזער לאזונג.

"און דאָך חזר איך איבער און באטאן דאס וואס איך האב שוין געזאגט ביי פר־ערייק געלענגהייטן, — אז די פאדערונג צו באגרעניצן אויי פּוועלכן ס׳איז אופן דעם פראָבעגט פון דער אידישער באפעלקערונג אין אבסאלוט אנגעמבאר.

"איך גלויב, אז ס׳איז אונזער אויפגאבע צו ברייגנען קיין ארץ־ישראל אזויפיל אידן, וויפל ס׳איז נאר מעגלאך אין די גרעניצן פון די עקאָנאָמיש געזיכערטע פּאָזיציעס, און צו שאפן אידישע ישובים וואס זאלן זיין פאליטיש געזיכערט און אוטאָנאָמס, און וועלכע זאלן קאנען דערפילן די פונק־ציעס פון א אידישער נאציאנאלער היים״.

פראגע פון מארקעט סקווער אפּגעליינט

נאך ליינגערע דיסקוסיעס אויף דער לעעטער ציצונג פון סיטי קאונסיל, איז די פראגע אין אביבראלאזן דעם מארקעט סקווער פרייי פאר פאראוסלונגען אפּגע־ליינט געווארן.

די נערטנער וואס האבן זייערע סטענדס אויפ׳ן מארק האבן שטארק געפאדערט מען זאל פארבאבן די מיטינגען. מר. קאר־ליסקי, קאמיסיטשער פירער, האט אבער געפאדערט מען זאל דעם פלאץ לאזן וויי־טער פריי. ווען מען האט באמערקט אז די קאנסטיטוסן אליין לאזן דארטן קיינעם קיין ווארט ניט אויסריידן, אויסער זייע־רע אייגענע פארשטייער, האט ער גע־זאגט אז ער איז פאר דעם ניט פאר־אנטוואָרטלאך.

אלד. מ. א. נרעי האט ביי דער ציצונג דערמאנט וועגן זיין רעזאָלוציע קעגן דעם רעגיסטראציע ביל. וואס ווערט פארהאנדלט אין סענאט. אבער די ספּעציעלע קאמיסיע וואס האט בדעה ארויסצוטרייבן די אראב־בער, אדער אז די פאדערונג פון א אידי־שער מערהייט ווערט פון וועלכער ס׳איז גרופּע אויף אזא אופן פארשטאנען.

"אבער פאר׳ן פּעריאד פון די לעעטע צען יאר האבן מיר געהאט די דערפארונג, אז די דאזיקע פאדערונג ווערט מיספאר־טייטשט פון אונזערע קעגנער, גלייך ווי מיר וואלטן געווארן באהערשן די אראבער, אדער אפילו ארויסטרייבן זיי. מיר, ציר ניסבן, ווייסן, אז קיינער פון אונז מיינט עס ניט, און מיר האבן מאל נאך מאל פאר־זיכערונגען וועגן דעם.

"אבער דער הויפּט־ציל פון באליינג דיי פּראָקלאמירונג פון אן אומאפּהיינגיקער אידישער מלוכה אין פאלעסטינע איז דער אומבאשטרייטבארער פאקט, אז ביז געגנט אידן וואנדערן אריין קיין פאלעסטינע וועלן זיי ניט קאנען באשיצן זייער איינגן לאנד, ווי א פריי לאנד, ניט מיט זייערע שטימען און ניט מיט קיין וואפן.

"מען מוז זיך אויך רעכענען מיט די פאגלן פון אן אלגעמיינער אידישער מיינונג קיין פאלעסטינע. אידן דיינען ווערט פולע ביירגער אין אלע לענדער וואו עס ווערט זיי דערלויבט פרייהייט און גערעכ־טיקייט. זייערע ביטראגן צו קולטור, צו מוזיק, צו אינדוסטריע און צו פינאנץ קאָ־נען נאר ניט אפּגעשאצט ווערן. עס איז גי־טא קיין איין לאנד וואס האט באאמארלט די אידן אנשטענדיק, וואס איז ניט באר־ייטיקער געווארן, עקאָנאָמיש און קולטור־דעל, דורך זייער אנווענדהייט.

"עס איז דאָך אבער ניט דער ציל פון׳ם פראָגאניזירטן אידענטום צו דערמוטיגן אז אלגעמיינע איבערוואנדערונג קיין פאלעס־טינע. עס איז ניכער זייער צוועק צו פאר־וואנדלען פאלעסטינע אין א מקום מלוכ־פאר אונטערדריקטע אידן, און א צענטראלן פונקט פאר אידישער נאציאנאלער און רע־ליגיעזער לאיאליטעט.

"ווען מען נעמט דאס אלץ אין אנבאר־טראכט, איז ניטא קיין ערנסטע אורזאך, שער אנפראגע וועגן דעם עניין צו זיי־נען פאלעסטינע. אזוי שנעל וויז זי געפינט זיך אין א געגנט באשיצטער לאנג, זאל ניט דערקלערט ווערן פאר א אידישער מולכה. עס איז אויך ניטא קיין ערנסטע אורזאך פארוואס בריטאניע זאל זיך ניט אביסל אנשטריינגען און נעבן אביסל אוס־פארטייאישע שוץ צום לאנד אליין״.

* * *

מען קאן זאגן, אז דער רעדאקטאר פון "טריביון" איז ניט גענוג באקאנט מיט דער לאנג.

ווען ער וואלט די זאך אויסגעפארשט, וואלט ער אויסגעפונען, אז דא האנדלט זיך דערווייל ניט נוגע א אידישער מלוכה, נאר ניט מער ווי דעם רעכט צו איינרירן קיין פאלעסטינע און דעם רעכט צו קויפן מדבר און זומפּן בארן פאר גוט געלט און פארוואנדלען עס אין אידישע ישובים.

ער וואלט דאן געוואוסט, אז אנגלאנדס פאליטיק פירט לחלוטין ניט צו דעם אז אידן זאלן מיט דער צייט אליין קאנען באר־שיצן זיך אין ארץ־ישראל, נאר, פארקערט, צו דעם, אז זיי זאלן אלץ מער און מער אפ־היינגען אז שוץ פון דרויסן.

אבער מיר דארפן דאָך ניט דערוואַרטן, אז דער רעדאקטאר פון "טריביון" זאל זיין פאראינטערעסירט און באהאוונט אין דער פראגע, ווי מיר אליין.

וואס מיר ווילן דא באטאנען, איז דעם זייער פריינטלאכן טאן פון דעם "עריטאר־ריעל" און די אידישע סימפּאטיעס וואס ווערן אין אים אויסגעדריקט.

איך בריינג דאס דא נאנץ אביסלאך איצט, כדי צו באלאנסירן די נעפילן וואס עס האט ארויסגערופן דער פאל מיט דער י. מ. ה. א. ספּארט סיס, וועלכע האט געמוזט איבערדייטן אירע באציאונגען מיט בריטיש־אירן, צוליב דיסקרימינאציעס וועל־כע, זי האט נעפילט, זיינען קאנען איר באר־נאנגען געווארן.

איך וויל דערמיט זאגן, אז מיר דארפן זיין זייער פארזיכטיק ניט אריינצופאלן אין קיין חיסטעריקעס, — מ׳איז דא נאך זייער ווייט פון עפנטלאכן אנטסעמיטיזם.

יעדנפאלס זיינען דא דיר דערירונגען און די פּרעסע (מיט׳ן אויסנאם פון געציילטע בלעטלאך, הויפּטזאכלאך פראנצויזישע), בפירוש אירן פריינטלאך.

אנב - אורדא

פון מארק

אונזערע שכנים וועגן אונז

וואסערע טענות מיר זאלן ניט האבן דא צו אונזערע שכנים, אבער איין זאך אנער־קענען מיר: ביידע הינע טעגלאכע ענגלי־שע צייטונגען באציען זיך צו אונז יושר־דיק, קארעקט און פריינטלאך, און מיר קאָ־נען אויף זיי קיין פאראיכל ניט האבן און ניט חושד זיין אין אומפריינטלאכקייט אפילו דאן, ווען זיי שטימען מיט אונז ניט איין אין געוויסע פראגן: דאס איז זיכער ניט קיין דיסקרימינאציעס, נאר א פארשיי־דענארטיקייט פון מיינונגען.

אט איז א ביישפּיל פון זייערע באציאונ־גען צו אידן. מיר ניבן דא איבער אן "עדי־טאריעל" וואס איז דערשינען אין דער הי־נער "טריביון" לעצטן שבת.

אונטער׳ן קעפּל "די פאלעסטינער לאנע" שרייבט די "טריביון":

* * *

"די קענגערשאפט וואס זעט אויס צו האבן אויסגעבראכן צווישן די ציוניסטן און דער בריטישער רעגירונג בנוגע דער לעצטערס פאלעסטינער פאליטיק איז זייער א באדויערנסווערטע שטערונג צו די נא־ענטע און פריינטלאכע באציאונגען וואס האבן אלעמאל עקזיסטירט און וואס עקזיס־טירן נאך איצט צווישן גרויס בריטאניע און דעם אידישן פאלק.

"בריטאניע איז תמיד געווען פריינטלאך צו די אידן, און די אידן האבן איר גע־זאלט דערמיט, וואס זיי האבן איר גענגען איינציקע פון זייערע גלענצנדסטע קעפּ.

"דאס וואס בריטאניע זאגט זיך אפ פון פראקלאמירן פאלעסטינע פאר א זעלבסט־רעגירנדיקער אידישער מלוכה אן ווייטער־דיקע שהיות, ווערט באציינט פון זיי ציר־ניסן: ווי בריטאניעס מורא צו פארטשע־פען זיך מיט די מוסולמאנישע אראבער, שטעלנדיק דערמיט אין געפאר אירע באָ־ציאונגען מיט אירע מוסולמאנישע אינטש־רעסן אין די אנדערע טיילן פון דער וועלט.

"די דאזיקע באשולדיגונג איז ניט איג־נאצן גערעכט. עס איז אמת, אז בריטאניע מוז האנדלען זייער פארזיכטיק אין דער אנגעלעגנהייט, כדי אויסצומיידן אומגע־רעלטקייטס צו וועמען ס׳איז. זי מוז זיך רעכענען מיט די געפילן פון די מוסולמא־נער, וועלכע באטראכטן אויך פאלעסטינע ווי א הייליק לאנד, אזוי מוז ווי זי מוז זיך רעכענען מיט די געפילן פון אירע אידישע פריינט.

"אבער דער הויפּט־ציל פון באליינג די פּראָקלאמירונג פון אן אומאפּהיינגיקער אידישער מלוכה אין פאלעסטינע איז דער אומבאשטרייטבארער פאקט, אז ביז געגנט אידן וואנדערן אריין קיין פאלעסטינע וועלן זיי ניט קאנען באשיצן זייער איינגן לאנד, ווי א פריי לאנד, ניט מיט זייערע שטימען און ניט מיט קיין וואפן.

"מען מוז זיך אויך רעכענען מיט די פאגלן פון אן אלגעמיינער אידישער מיינ־גונג קיין פאלעסטינע. אידן דיינען ווערט פולע ביירגער אין אלע לענדער וואו עס ווערט זיי דערלויבט פרייהייט און גערעכ־טיקייט. זייערע ביטראגן צו קולטור, צו מוזיק, צו אינדוסטריע און צו פינאנץ קאָ־נען נאר ניט אפּגעשאצט ווערן. עס איז גי־טא קיין איין לאנד וואס האט באאמארלט די אידן אנשטענדיק, וואס איז ניט באר־ייטיקער געווארן, עקאָנאָמיש און קולטור־דעל, דורך זייער אנווענדהייט.

"עס איז דאָך אבער ניט דער ציל פון׳ם פראגאניזירטן אידענטום צו דערמוטיגן אז אלגעמיינע איבערוואנדערונג קיין פאלעס־טינע. עס איז ניכער זייער צוועק צו פאר־וואנדלען פאלעסטינע אין א מקום מלוכ־פאר אונטערדריקטע אידן, און א צענטראלן פונקט פאר אידישער נאציאנאלער און רע־ליגיעזער לאיאליטעט.

"ווען מען נעמט דאס אלץ אין אנבאר־טראכט, איז ניטא קיין ערנסטע אורזאך, פארוואס פאלעסטינע, אזוי שנעל וויז זי געפינט זיך אין א געגנט באשיצטער לאנג, זאל ניט דערקלערט ווערן פאר א אידישער מולכה. עס איז אויך ניטא קיין ערנסטע אורזאך פארוואס בריטאניע זאל זיך ניט אביסל אנשטריינגען און נעבן אביסל אוס־פארטייאישע שוץ צום לאנד אליין״.

* * *

מען קאן זאגן, אז דער רעדאקטאר פון "טריביון" איז ניט גענוג באקאנט מיט דער לאנג.

ווען ער וואלט די זאך אויסגעפארשט, וואלט ער אויסגעפונען, אז דא האנדלט זיך דערווייל ניט נוגע א אידישער מלוכה, נאר ניט מער ווי דעם רעכט צו איינרירן קיין פאלעסטינע און דעם רעכט צו קויפן מדבר און זומפּן בארן פאר גוט געלט און פארוואנדלען עס אין אידישע ישובים.

ער וואלט דאן געוואוסט, אז אנגלאנדס פאליטיק פירט לחלוטין ניט צו דעם אז אידן זאלן מיט דער צייט אליין קאנען באר־שיצן זיך אין ארץ־ישראל, נאר, פארקערט, צו דעם, אז זיי זאלן אלץ מער און מער אפ־היינגען אז שוץ פון דרויסן.

אבער מיר דארפן דאָך ניט דערוואַרטן, אז דער רעדאקטאר פון "טריביון" זאל זיין פאראינטערעסירט און באהאוונט אין דער פראגע, ווי מיר אליין.

וואס מיר ווילן דא באטאנען, איז דעם זייער פריינטלאכן טאן פון דעם "עריטאר־ריעל" און די אידישע סימפּאטיעס וואס ווערן אין אים אויסגעדריקט.

איך בריינג דאס דא נאנץ אביסלאך איצט, כדי צו באלאנסירן די נעפילן וואס עס האט ארויסגערופן דער פאל מיט דער י. מ. ה. א. ספּארט סיס, וועלכע האט געמוזט איבערדייטן אירע באציאונגען מיט בריטיש־אירן, צוליב דיסקרימינאציעס וועל־כע, זי האט נעפילט, זיינען קאנען איר באר־נאנגען געווארן.

איך וויל דערמיט זאגן, אז מיר דארפן זיין זייער פארזיכטיק ניט אריינצופאלן אין קיין חיסטעריקעס, — מ׳איז דא נאך זייער ווייט פון עפנטלאכן אנטסעמיטיזם.

יעדנפאלס זיינען דא דיר דערירונגען און די פּרעסע (מיט׳ן אויסנאם פון געציילטע בלעטלאך, הויפּטזאכלאך פראנצויזישע), בפירוש אירן פריינטלאך.

The Traders T
400 Union Trust
PHONE 26

TUES. JULY 7, 193
Classified S
ארטער אפּסייזונג
$2.15
$4.00
$7.50
ארקויפן ::
FOR SA
סנעפ
מיט א קאר קיין שיקאגא
פון הייניטיקער וואך, ביז
בעטן צו מעלדן אין 407
נישער מאסאוש
לאוויי, פרעם. מאסאוישס־
פון פאראליזיס, לאלבעגא.
ון רימאטיזם, טרוקענע
אסערטסע בלאָק, טעלע־
ען. 53 410.
פוירניטשור פארלאנגט
ר מוזון נעלט.
KILSHAW
Auctioneers
Canada Bldg.
R. B. ORMI
פּלאריסט
ון צו אייער באדיינונג
96 Osborne St., Pho
340 Portage Ave., Ph
עלעגראפירט איבעראל
טאר טוריסטן
ארבינדונגען צווישן מאנט־
אזשירן אויף א שער עקס־
ארמאנטן פריי.
AUTO TRANSPO
BUREAU
382 Donald St. P
כ׳ס טי רום
ון סטריט, אנטשעגן איטאנס
ון רידיגן אין ליינסטע
ון צוביינסעפס.
ון ווי לאנג דאקטער ענטער
ון אין טי לאפ רידער.
ענלאנכייט
געלעגנהייט
ון אין סובארב, סטאק
ון שטרים $500, רענט $35. א
ון בעטער געשעפט.
ון ביטשער אין עלמוואוד,
ון שטורס און בילדינג צוזאמען
ון מעטע רומס און גאראדש
ון ביינט אויף בארט ענד קאר.
MAX ZALI
Ratcliffe
ריק-געפרייזטע
ייפריטערס
ון אבער אין גוטן צושטאנד.
ון $17.50 ביז $80.00
ון 17.50 ביז 57.50
ון 17.50 ביז 47.50
ון 15.00 ביז 47.50
ון סמיטס
ון עטלאכע
$45.00
REMINGTON
TYPEWRITERS
LTD.
220 BANNATYNE AV
PHONE 24 391

געבורט ראטע שטארק געפאלן אין ענגלאנד פאר די לעצטע צען יאר, צייגט די פאלקסציילונג

אבער אויך די טויט ראטע איז שטארק פארקלענערט

לאנדאן, יולי 8. — די נידעריקסטע געבורט ראטע פאר די לעצטע פופציק יאר אין ענגלאנד ווערט פארצייכנט אינ׳ם פּרעלימינארן באריכט פונ׳ם גענעראל רע־ניסטראר, פון דעם גאר־וואס פארענדיקטן אלגעמיינעם צענזוס. דער באריכט באר־ציט זיך אויף ענגלאנד און וויילס.

די געבורט ראטע האט זיך געהאלטן אין איין פאלן פאר די לעצטע צען יאר, זינט דעם לעצטן צענזוס, ווי אין קיין לאנד, אויסער שווייץ.

פאר די צען יאר זיינען פארערגנס־טריט געווארן זעקס מיליאן מיט 930 טויזנט געבורטן, אין פארגלייך מיט אכט מיליאן מיט 281 טויזנט פאר די פריערי־קע צען יאר, כאטש אין יענעם פּעריאד זיינען געווען איינגעשלאפן די מלחמה יאר״ן, ווען די געבורט ראטע איז געפאלן צום קלענסטן מינימום.

די חתונות ראטע, און דוקא פון אינ־גערע פּראָלאר, איז גוט אויפגעהאלטן גע־ווארן, אבער דאס האט ניט געהאלפן אנ־צוהאלטן אויף די געבורט ראטע. דער באָ־ריכט זאגט, אז דער עולם קאן אפשר זיין צופרידן מיט דעם וואס די געבורטן זיי־נען געפאלן אין אזא צייט פון עקאָנאָמי־שע שווערקייטן, אבער פון ברייטערן היס־טאָרישן שטאנדפּונקט האט דאס א טרוי־עריקע דערשיינונג. — זאל די איצטי־קע טענדענץ אנהאלטן, וועט בריטאניע איינציקן אנהויבן פארליירן באפעלקערונג.

דער באריכט מעלדעט אבער אויך כאט צופרידנהייט נאר א באדייטנדיקן פאל פון דער טויט ראטע, וועלכע איז פאקטיש געפאלן כמעט אויף צוואנציק פּראָצענט פאר די לעצטע צען יאר.

די באפעלקערונג איז אין אלע טיילן פון לאנד געוואסקסן פאר די לעצטע צען יאר, מיט׳ן אויסנאם פון סאוט וויילס, וואו זי איז געפאלן.

ליווערפול האט פארלאָרן איר פּאזי־ציע פון דער צווייטער גרעסטער שטאט אין לאנד און אין דער אימפּעריע. איר באפעלקערונג איז אין דער שטיל פון באָ־אמטע. אויסצוריינינגן די קאמור־ניסטן און רעוואלוציאָנערן אין אלע טיילן פון קאנאדע, איבערהויפּט אין מערב קאָ־נאדע. עס איז דא געבטן פעסטגעשטעלט געווארן, אז עס געפינט זיך א צאָל "רוי־טע" אין וויניפּעגער דיסטריקט וועלכע זיי־נען פארשריבן געווארן צו ווערן אראס־טירט און דעפּארטירט. און די רעגירונג וועט זיך פאר זיי נעמען נאך איידער דער זומער וועט זיך ענדיקן.

א באדייטנדע אויספארשונג ארבעט אין בערגבאוקס מיט דעלעגאטן און א צייג־ריקן עולם, ווען דר. וייצמאן האט געענט־פערט זיינע קריטיקער.

דר. וייצמאן האט זיך באזונדערס אפ־געשטעלט אויף דער רעדע פון רבי סטיווען ווייז, און האט דערקלערט:

"איך טייל זיך אפ און איך פּראָטעסטיר סיי קעגן דער פארם און סיי קעגן טיילן פונ׳ם אינהאלט פון רבי ווייזעס רעדע, וועלכע איך באטראכט ווי א ערנסטן שאדן צו דער ציוניסטישער זאך״.

צו די ווארטן האבן אים באשולדיקט אין אנפירן א פּראָ־בריטישע פאליטיק, האט וייצמאן געענטפערט:

"איך האב כסדר אויסגעדריקט מיין טיפסטע אנטושונג און מיין אומצופרידנ־הייט מיט דער האלטונג פון דער בריטישער רעגירונג, און נאך מער — מיט דער פאס־לעסטינער אדמיניסטראציע.

"קיין רעגירונג קאן ניט וואר״ן זיך מיט אן טרעטן מיט די פיס אירע פייערלאכע הבטחות, ווי גרויס זי זאל ניט זיין. אדרבא, וואס גרעסער זי איז, אלץ ווייניקער קאן זי זיך עס פארגינען.

"איך פיל, אז די רעגירונג, ניט אפ־שאצנדיק די גרויסע מאראלישע קראפט וואס ליגט אינ׳ם ציוניזם, און פארגעסנ־דיק די צייט פון גרויסער נויט, האט אינ־גארירט די סענטימענטן פון א ליידנדיקן פאלק וואס האט זיך געווענדעט צו גרויס בריטאניע. האט רעדוצירט איר הבטחה און אזוי געמאכט צו קליינערלעך א גרויסן אקט פון שטאטסמאנשאפט, און זי האט פאר־שווענדעט די פריינטשאפט און סימפּאטי־עס פון א פאלק, צו וועלכע אפילו אזא מעכטיקע רעגירונג ווי זי בריטישע האט ניט נעדארפט אפשר זיין איינגאנצן גלייכ־גילטיק״.

מאקדאָנאלדס בריוו, און ניט ווייסער פּאפּיר איז וויכטיק

אויף דער קלאנג אז די ציוניסטישע עק־זעקוטיווע איז געווען פאסיוו, האט דר. ח. וייצמאן געענטפערט:

"א געפיל פון פאראנטווארטלאכקייט מאכט עס אומעמגלאך צו דיסקוטירן דא די פאליטישע ארבעט פון דער עקזעקוטיווע, און די עקזעקוטיווע קאן ניט דערלויבן מען זאל זי באשולדיקן אין אומטעטיקייט בלויז דערפאר וואס זי איז ניט פריי צו פאר־עפנטלאכן אירע טעמייקייטן״.

דער וייזמער פּאפּיר איז ניט דער הער־שנדיקער דאקומענט, האט דר. וייצמאן פארזיכערט דעם קאנגרעס, צוגעבענדיק, אז "ווען ס׳איז דא נאר א קאנפליקט צווישן מאקדאָנאלדס בריוו און וואס אנדערע פּאפּיר, איז אין די פראגע, און ניט דער וייזער פּאפּיר. דער וייזער פּאפּיר באהערשט בלויז אויף וויפל אז אים וואלט ניט געווען מאקדאָנאלדס בריוו״.

דר. וייצמאן האט פארענטפערט:

"איך וויל ניט זאגן, אז מאקדאָנאלדס בריוו האט אונז געגעבן אלץ וואס מיר ווילן. עס איז בלויז א שטארקער בריוו אונז איבער א וועג פאר וייטערדיקער אר־בעט.

"וואס עס איז וויכטיק איז, אז מאק־דאָנאלדס בריוו זאל דורכגעפירט ווערן אין לעבן, און אין דעם פונקט קאן איך נאך דערווייל ניט אויסדריק קיין צופרידנהייט.

"דער פּאלעסטינער רעגירונג האט ניט געטאן דא זאכן וועלכע מיר האבן גע־קאנט דערוואר־טן ווי א רעזולטאט פון דעם בריוו.

דר. וייצמאן האט אנגעצייגט, אז די עקזעקוטיווע האט ניט אנגענומען יענעם טייל פונ׳ם וויזמן פאפּיר וואס האט זיך מיט א געזעצגעבערישער קערפּערשאפט פאר פאלעסטינע.

איז ניט קעגן אידישער מערהייט אבער וויל עס ניט פאר קיין לאזונג

א היציקע דיסקוסיע ביים קאנגרעס האט אויסגעברוכן דר. וייצמאנס דערקלערונג אין אן אינטערווייו מיט דער "איטא" לעצ־טע וואך, אז ער האט נים קיין סימפּאטיע אדער פארשטענדעניש פאר דער פאדערונג פון א אידישער מערהייט אין פאלעסטינע. דער דר. ווייזמן אויס, איז די פראווינץ ניט געווען אלארמירט אויב די טעטיקייט פון די קאמוניסטן, אבער נעכטן האט מען דא גערעדט, אז די דאמיניאן וועט זיך אליין נעמען פאר זיי, ניט אכטנדיק צי די פראווינץ וועט אין דעם מיטהעלפן אדער ניט.

סאָלאָוויי און מילס באשטראָפט מיט 100 טויזנט דאָלאר

וואנקאָווער, ב. ק., יולי 8. — סאָלאָוויי און מילס, באנקראטירטע "בראוקערס", זיינען אין הינג גערירט שטראפירט געווארן מיט 100 טויזנט דאלאר פאר ניט ערלאכע טראנסאקציעס אין זייער געווענענעם גע־שעפט.

ת. ס. ב. ס. ניט $200 פאר תלמוד תורה

די באאמטע פון דער היברו סיק בענע־פיט אסאָסיאיישן בעטן אונז צו מעלדן, אז זייער ארגאניזאציע האט ביינגעשטיי־ערט צוויי הונדערט דאלאר צום אויסליין פאנד פון די ווינ׳ניפּעגער תלמוד תורות. דאס איז אויסער דער יערלאכער ביישטיי־ערונג פון $100 וואס די היברו סיק בע־נעפיט סאסייטי גיט צו דער תלמוד תורה.

באריכט אז דאָמיניאָן רעגירונג פלאָ־נעווענט צו דעפּאָרטירן קאָמוניסטן פון קאנאדע

אטאוואַ, יולי 8. — די פערעראלע רע־גירונג פלאנט אויסצוריינינגן די קאמור־ניסטן און רעוואלוציאָנערן אין אלע טיילן פון קאנאדע, איבערהויפּט אין מערב קאָ־נאדע. עס איז דא געבטן פעסטגעשטעלט געווארן, אז עס געפינט זיך א צאָל "רוי־טע" אין וויניפּעגער דיסטריקט וועלכע זיי־נען פארשריבן געווארן צו ווערן אראס־טירט און דעפּארטירט. און די רעגירונג וועט זיך פאר זיי נעמען נאך איידער דער זומער וועט זיך ענדיקן.

א באדייטנדע אויספארשונג ארבעט אין געמאכט געווארן אין דער שטיל פון באָ־אמטע פון דער דאמיניאָן רעגירונג. און א מיניסטער פון דער קרוין האט געבטן דערקלערט, אז אין וויניפּעג זיינען פאָ־